

Quicksan flora en fauna

Albert Cuyplaan 58

Haaksbergen

Quicksan flora en fauna

Albert Cuyplaan 58

Haaksbergen

Titel	Quick Scan flora en fauna, Albert Cuyplaan 58 Haaksbergen
Uitvoering	Bureau Bleijerveld
Opdrachtgever	Koopmans Projecten B.V. Postbus 461 7500 AL Enschede
Datum	27 februari 2025
Status	1 ^e versie

Schoterlandseweg 53
8451 KB Oudeschoot

mob 06-40559568
mobileijerveld@gmail.com

www.ruimtevooradvies.nl

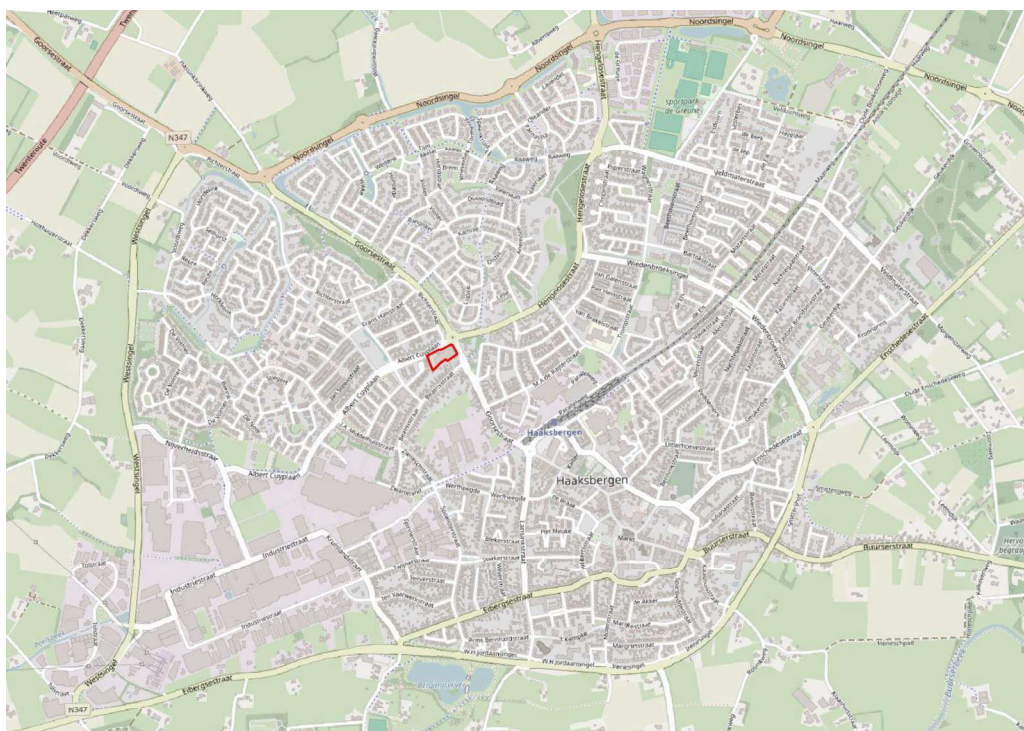
Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	2
1.3	Plangebied	2
1.4	Ingreep	3
2	Beschermde gebieden	5
2.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	5
2.2	Effecten	5
2.3	Effecten NNN	5
2.4	Effecten Natura 2000	5
2.5	Houtopstanden	6
3	NDDF-gegevens	7
4	Beschermde soorten	8
4.1	Planten	8
4.2	Zoogdieren	8
4.3	Vleermuizen	8
4.4	Vogels	10
4.5	Amfibieën	10
4.6	Reptielen	10
4.7	Vissen	10
4.8	Vlinders	10
4.9	Libellen	11
4.10	Ongewervelden	11
4.11	Specifieke zorgplicht	11
4.12	Samenvatting	11
5	Conclusies	13
5.1	Beschermde gebieden	13
5.2	Beschermde soorten	13
	Bronnen	14
	Bijlage I. Wettelijk kader en beleidsbeleid	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Albert Cuyplaan 58 in Haaksbergen bevindt zich een autobedrijf met benzinepomp. Het voornemen bestaat om de locatie te bestemmen voor woningbouw. Hiervoor wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Het plan kan een negatief effect hebben op beschermde gebieden en soorten uit de Omgevingswet (Ow, 2024). In dit kader is een quickscan flora en fauna van de locatie uitgevoerd.

Figuur 1. Globale ligging plangebied (rood).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van de quickscan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienstdoen als onderbouwing bij omgevingsplanwijzigingen en of vergunningaanvragen in het kader van de Omgevingswet. Een quickscan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied op basis van beschikbare gegevens, een terreinbezoek en ecologische kennis. De quickscan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quickscan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

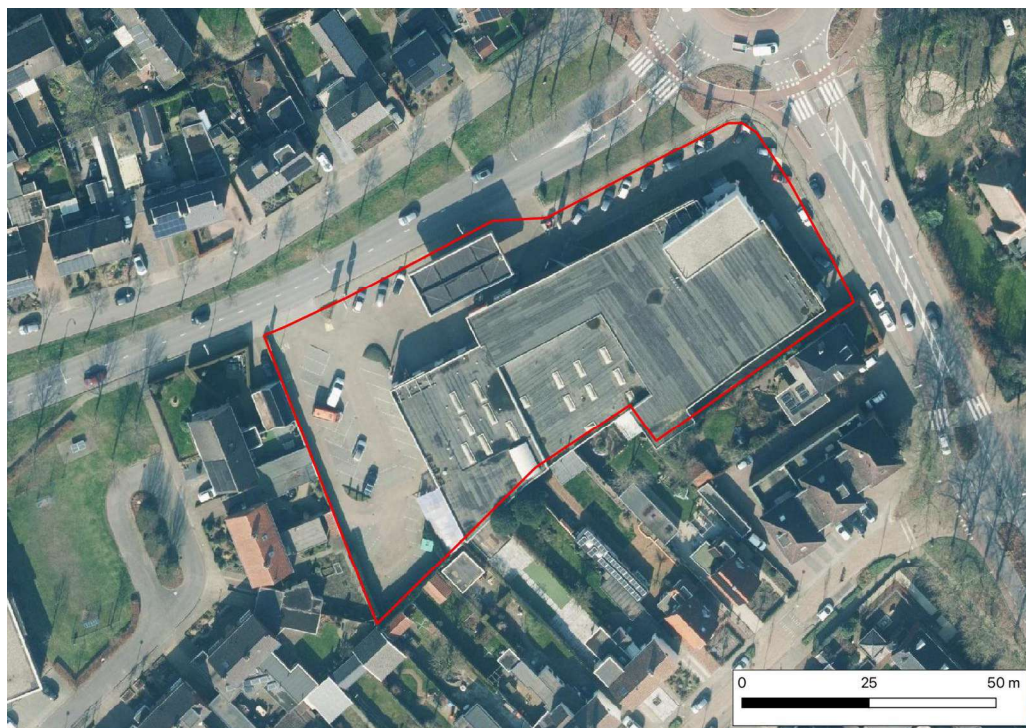
Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten. Daarvoor zijn de gegevens van de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Op 27 februari 2025 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door een bedrijfsterrein van circa 5.000 m². Het terrein is voor een groot deel bebouwd. De bebouwing bestaat uit een complex met een plat dak en grotendeels één bouwlaag. In de noordoosthoek heeft een stuk van het gebouw twee bouwlagen. Dit deel heeft gestucte gevels. De gevels bestaan verder voor een belangrijk deel uit een glas-aluminiumpui met een hoge kunststof boeiboord. De westkant en delen van de achterzijde hebben een gemetselde gevel. Tot slot is op het terrein een overdekte benzinepomp aanwezig met een overkapping van kunststof.

Het buitenterrein is volledig verhard op enkele stroken laag plantsoen na. Deze zijn begroeid met bodembedekkers. Op het terrein staat geen opgaande begroeiing.

Het plangebied staat in een woonwijk in de bebouwde kom van Haaksbergen. Op en rond het terrein is geen oppervlaktewater aanwezig. Langs de straat staan enkele betrekkelijk jonge laanbomen.

Figuur 2. Luchtfoto plangebied (rood)

1.4 Ingreep

Het voornemen bestaat om het plangebied te gebruiken voor woningbouw. Op de locatie worden drie appartementencomplexen gerealiseerd. Alle bestaande bebouwing wordt gesloopt. Er zijn geen details van het nieuwbouwplan bekend.

Figuur 4. Zuidoosthoek garage.

Figuur 5. Noordoosthoek garage.

Figuur 6. Centrale voorgevel noordzijde.

Figuur 7. Werkplaats aan de westzijde.

Figuur 8. Noordwesthoek werkplaats .

Figuur 9. Zuidwesthoek werkplaats.

2 Beschermde gebieden

2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Haaksbergen en maakt geen deel uit van beschermde natuurgebieden. Rond Haaksbergen liggen onderdelen van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Zone ondernemen met natuur en water buiten het NNN. De afstand tot deze gebieden bedraagt minimaal twee kilometer. Ten westen van Haaksbergen ligt Natura 2000-gebied Buurserzand & Haaksbergerveen. De afstand tot dit gebied bedraagt circa 2.300 meter.

Figuur 10. Ligging plangebied t.o.v. beschermde natuurgebieden.

2.2 Effecten

Een effectbeoordeling van een gebied beschermd door de Omgevingsverordening is alleen aan de orde wanneer het plangebied overlapt met een beschermd gebied. Natura 2000-gebieden zijn beschermd onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Voor deze gebieden dienen ook grensoverschrijdende effecten of externe werking te worden meegewogen.

2.3 Effecten NNN

Het plangebied overlapt niet met Natuurnetwerk Nederland (NNN) of de Zone ondernemen met natuur en water buiten het NNN. Dit betekent dat directe effecten niet optreden en geen toetsing van het plan aan de kernkwaliteiten van de beschermde gebieden is vereist.

2.4 Effecten Natura 2000

Het plangebied overlapt niet met Natura 2000-gebieden. Hierdoor zijn directe effecten zoals oppervlaktevermindering niet aan de orde. Gelet op de grote afstand tot Natura 2000-gebieden en de beoogde bestemming wonen is externe werking als gevolg van bijvoorbeeld trilling, geluid, licht en verdroging op voorhand uit te sluiten met uitzondering van stikstofdepositie. De toetsing van

het plan aan het stikstofbeleid valt buiten het kader van dit onderzoek. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op het omgevingsplan.

2.5 Houtopstanden

De specifieke zorgplicht voor vellings- en herbeplantingsactiviteiten stelt dat activiteiten met nadelige gevolgen voor de oogmerken voor de regels (art. 11.112 Bal) voorkomen of beperkt dien te worden, ongedaan te worden gemaakt of achterwege te worden gelaten. De oogmerken hebben betrekking op de natuur- bescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. In grote lijnen beschermt de Omgevingswet bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Onder meer houtopstanden op erven of in tuinen vallen niet onder de bescherming van de Omgevingswet. Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag. In het plangebied worden geen houtopstanden gekapt. De specifieke zorgplicht voor vellings- en herbeplantingsactiviteiten is daarom niet aan de orde.

3 NDFF-gegevens

In de databank van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn van de afgelopen vijf jaar de gegevens opgevraagd van een gebied van circa vijf kilometer rond de locatie.

In het plangebied is één waarneming bekend. Het betreft een waarneming van een foeragerende huismus.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de waargenomen soorten in de regio.

Soortgroep	Soort	Status	Soortgroep	Soort	Status
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Hrl.		Grutto	Vrl
	Laatvlieger	Hrl.		Kleine bonte specht	Vrl
Zoogdieren	Bunzing	Nat.		Middelste bonte specht	Vrl
	Eekhoorn	Nat		Oeverzwaluw	Vrl
	Egel	Nat		Ringmus	Vrl
	Steenmarter	Nat		Spreeuw	Vrl
	Wezel	Nat		Tapuit	Vrl
Vogels	101 soorten	Vrl		Torenavalk	Vrl
Cat. 1-4	Boerenzwaluw	Vrl		Veldleeuwerik	Vrl
	Boomvalk	Vrl		Wulp	Vrl
	Buizerd	Vrl		Zwarte mees	Vrl
	Gierzwaluw	Vrl		Zwarte roodstaart	Vrl
	Grote gele kwikstaart	Vrl		Zwarte specht	Vrl
	Huisemus	Vrl	Amfibieën	Heikikker	Hrl.
	Huiszwaluw	Vrl		Kamsalamander	Hrl.
	Ransuil	Vrl		Poelkikker	Hrl.
	Roek	Vrl	Reptielen	Hazelworm	Nat.
	Steenuil	Vrl		Levendbarende hagedis	Nat.
	Wespendief	Vrl	Vlinders	Grote vos	Nat.
Cat. 5	Blauwe reiger			Grote weerschijnvlinder	Nat.
	Bonte vliegenvanger	Vrl		Kleine ijsvogelvlinder	Nat.
	Boomklever	Vrl		Teunisbloempijlstaart	Hrl.
	Boomkruiper	Vrl	Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Hrl.
	Bosuil	Vrl			
	Draaihals	Vrl			
	Gekraagde roodstaart	Vrl			
	Glanskop	Vrl			
	Grauwe vliegenvanger	Vrl			
	Groene specht	Vrl			
	Grote bonte specht	Vrl			

4 Beschermde soorten

4.1 Planten

De buitenruimte van het plangebied is bestraat en waarin enkele stroken plantsoen zijn aangebracht met dichte bodembedekkers. Wilde flora is beperkt tot onkruid tussen de bestrating met algemene soorten als grote weegbree, kantige basterdwederik, gewone paardenbloem en Canadese fijnstraal. Er zijn geen bedreigde of beschermde plantensoorten aangetroffen.

Effecten

Een negatief effect op bedreigde of beschermde flora is uitgesloten.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren met uitzondering van de mol zijn in meer of mindere mate beschermd. In het plangebied zijn geen zoogdieren of sporen waargenomen.

In de regio zijn bunzing, eekhoorn, egel, steenmarter en wezel waargenomen. Het plangebied ligt in de bebouwde kom in een dicht bebouwde wijk waarin weinig groen voorkomt. De waargenomen soorten zoogdieren komen niet in het stedelijk gebied voor met uitzondering van egel en steenmarter.

Egel

Het terrein is verhard met enkele stroken bodembedekkers. Het terrein grenst aan drukke straten zonder plantsoenen. Voor egel vormt dit geen geschikt leefgebied.

Steenmarter

Het gebouw heeft een zeer gesloten constructie en mist een pannendak. Het verkeert in goede staat van onderhoud. Aan de westzijde van het complex bevindt zich een inham met een houten plafond waaruit één plankje mist. De opening is niet bereikbaar voor steenmarter vanwege de hoogte (ca. 3 m), de glad geschilderde muur en de glazen gevel. Rond de opening en op de muur zijn ook geen sporen van gebruik aangetroffen. Het terrein is vrijwel geheel bestraat en ongeschikt als leefgebied.

Effecten

Een negatief effect op zoogdieren in het algemeen is uitgesloten.

4.3 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd in de Ow onder de Europese Habitatrichtlijn. Het leefgebied inclusief de verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd. Verblijfplaatsen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van bouwwerken.

Verblijfplaatsen

Op het terrein staan geen bomen. In het grootste deel van het gebouw zijn verblijfplaatsen uit te sluiten. De gevel bestaat uit glas en aluminium met een hoge dakrand van kunststof beplating die nauw aansluiten en geen grip bieden. De hoogbouw op de noordoosthoek is egaal gestukt en ventilatieopeningen ontbreken. In de gevel van de werkplaats (westkant gebouw) zijn aan de noord- en westzijde open stootvoegen aangebracht. Deze bevinden op maaiveldniveau

en bovenaan de gevel. De openingen aan de bovenzijde zijn geschikt als toegang tot de spouw en de gevel is hier daarom potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De openingen aan de noordzijde bevinden zich onder een verlicht bord dat 's nachts brand. Het is uitgesloten dat deze openingen als toegang worden gebruikt. Aan de westzijde van de achterkant (zuidzijde) van het complex bevindt zich een gemetselde gevel met smalle, open stootvoegen bovenaan de gevel. Tot voor kort was deze gevel met klimop bedekt en ongeschikt als verblijfplaats.

Vlieg- en foerageerroutes

Het plangebied is niet van belang voor vlieg- en foerageerroutes vanwege de geringe oppervlakte, de afwezigheid van begroeiing en de structuurrijke omgeving.

Effecten

Een negatief effect op vleermuizen en verblijfplaatsen is mogelijk wanneer de werkplaats wordt gesloopt.

Figuur 11. Constructie voorgevel en dakrand.

Figuur 12. Westgevel werkplaats met open stootvoegen.

Figuur 13. Inham in de westgevel met missende plafondplank.

Figuur 14. Achterkant van het complex.

4.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Ow maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd.

Broedvogels zonder jaarrond beschermde nestplaatsen

Het plangebied is niet geschikt voor broedvogels met uitzondering van de zuidwesthoek van het gebouw waaraan dichte klimop groeit. Hierin kunnen algemene tuinsoorten zoals winterkoning of merel tot broeden komen. Het gebouw zelf is ongeschikt voor broedvogels omdat nissen, overstekken en een pannendak ontbreken. Ook ontbreekt opgaande begroeiing op het terrein.

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Het gebouw is ongeschikt voor broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen omdat nissen, overstekken en een pannendak ontbreken. Op het terrein komen geen bomen voor die kunnen dienen als broedplaats.

Effecten

Bij sloop van het gebouw of het verwijderen van de klimop tijdens het broedseizoen kunnen broedsels verstoord worden.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied is onderdeel van een dichtbebouwd, stedelijk gebied zonder oppervlaktewater. Het plangebied is vrijwel volledig bestraat. Voor de strikter beschermde soorten amfibieën die in het uitgevraagde gebied zijn waargenomen (heikikker, kamsalamander & poelkikker) vormt dit geen geschikt leefgebied.

Effecten

Een negatief effect op amfibieën is uit te sluiten.

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied is onderdeel van een dichtbebouwd, stedelijk gebied met weinig groen. Het plangebied is vrijwel volledig bestraat. Voor de soorten die in de regio zijn waargenomen (levendbarende hagedis & hazelworm) en alle andere Nederlandse soorten reptielen vormt het plangebied en de omgeving een ongeschikt leefgebied.

Effecten

Een negatief effect op reptielen in het algemeen is uit te sluiten.

4.7 Vissen

In het plangebied en de omgeving komt geen oppervlaktewater voor. Hierdoor ontbreekt geschikt leefgebied voor vissen.

Effecten

Een negatief effect op vissen in het algemeen is uitgesloten.

4.8 Vlinders

In de regio zijn vier beschermde soorten vlinders aangetroffen, te weten grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart. Het plangebied ligt in een dichtbebouwd stedelijk gebied met weinig groen. Het

plangebied is vrijwel volledig bestraat en de waardplanten voor de genoemde vlindersoorten ontbreken. Voor vlinders vormt het geen geschikt leefgebied.

Effecten

Een negatief effect op beschermde soorten vlinders is uitgesloten.

4.9 Libellen

In de regio is de strikter beschermde gevlekte witsnuitlibel waargenomen. Het plangebied ligt in een dichtbebouwd stedelijk gebied zonder oppervlaktewater en met weinig groen. Het plangebied is vrijwel volledig bestraat. Als leefgebied voor libellen is het terrein ongeschikt.

Effecten

Een negatief effect op beschermde soorten vlinders is uitgesloten.

4.10 Ongewervelden

De overige beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan specifieke habitats. Geen van deze habitats is aanwezig in en rond het plangebied.

Effecten

Een negatief effect op beschermde soorten ongewervelden is uitgesloten.

4.11 Specifieke zorgplicht

In de wet is een specifieke zorgplicht opgenomen voor de volgende soorten:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

In de Nationale Databank Flora en Fauna zijn geen waarnemingen van Rode-Lijst-soorten uit de voornoemde groepen in het plangebied gedaan. Op basis van het karakter van het plangebied zijn andere Rode-Lijstsoorten uit te sluiten. Maatregelen in het kader van de specifieke zorgplicht zijn niet vereist.

4.12 Samenvatting

Het westelijke deel van het complex is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De aanwezigheid van broedsels van algemene vogelsoorten zonder jaarrond beschermde nesten is niet geheel uit te sluiten in de klimop aan de zuidwesthoek van het gebouw.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN			
		GEEN	NATIONAAL	HR	VR
Planten	Alle soorten	X			
Zoogdieren	Egel	X			
Vleermuizen	Verblijfplaatsen			Potentieel	
Vleermuizen	Foerageergebied	X			
Vleermuizen	Vliegroutes	X			
Broedvogels	Niet jaarrond beschermd				Potentieel
Broedvogels	Jaarrond beschermd	X			
Amfibieën		X			
Reptielen	Alle soorten	X			
Vissen	Alle soorten	X			
Vlinders	Alle soorten	X			
Libellen	Alle soorten	X			
Ongewervelden	Alle soorten	X			

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Vanwege de kleine schaal van het project en de grote afstand tot beschermde natuurgebieden is een negatief effect op beschermde natuurgebieden op voorhand uit te sluiten met uitzondering van stikstofdepositie. De toetsing van het plan aan het stikstofbeleid valt echter buiten het kader van dit onderzoek.

5.2 Beschermde soorten

Vleermuizen (Ow-Habitatrichtlijn, Bal 11.46)

Door de sloop van het gebouw kan verstoring, sterfte en verlies van verblijfplaatsen optreden. Daarom dient een nader onderzoek naar de functie van de gebouwen voor vleermuizen plaats te vinden. Het onderzoek naar verblijfplaatsen moet gebeuren in de periode 15 mei - 15 juli en 15 augustus - 30 september.

Broedvogels zonder jaarrond beschermde nestplaatsen (Ow-Vogelrichtlijn, Bal 11.37)

In de klimop aan de zuidwesthoek van het gebouw kunnen vogels tot broeden komen. Bij sloop in het broedseizoen dient de klimop voor aanvang van het broedseizoen te worden verwijderd. De piek van het broedseizoen beslaat de periode van 15 maart tot 15 juli, maar eerdere en vooral latere broedgevallen zijn mogelijk. In de periode van 1 september tot 1 maart is de kans op broedgevallen gering.

Tabel 2. Maatregelen en vervolgacties n.a.v. quick scan

Soortgroep	Soort	Maatregel/vervolgactie
Planten	Alle	—
Vleermuizen	Alle	Aanvullend onderzoek vleermuizen in de periode 15 mei-30 sep
Zoogdieren	Alle	—
Vogels z. vaste verblijfplaats	Alle	Klimop verwijderen buiten de periode (1 mrt) 15 mrt-15 jull (1 sep)
Vogels met vaste verblijfplaats	Alle	—
Amfibieën	Alle	—
Reptielen	Alle	—
Vissen	Alle	—
Ongewervelden	Alle	—

Bronnen

www.ndff.nl

www.overijssel.nl

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

Omgevingswet

Algemeen

De Omgevingswet omvat de regels voor alle activiteiten in de fysieke leefomgeving. De wet bundelt 26 wetten die gaan over de regels met betrekking tot onder meer infrastructuur, bouwwerken, water, lucht, bodem, milieu, cultureel erfgoed en natuur. De wet beoogt een vereenvoudiging van de regels voor de fysieke leefomgeving en een duurzame ontwikkeling en beschermen en verbeteren van het leefmilieu.

Om alle regels voor de fysieke leefomgeving op een gestructureerde manier te regelen, is er sprake van een stelsel Omgevingswet. Het stelsel Omgevingswet kent een bepaalde opbouw, die bepalend is voor waar de relevante onderdelen terug te vinden zijn met betrekking tot de verschillende onderwerpen van de fysieke leefomgeving, waaronder natuurbescherming. Het stelsel bestaat uit een algemene wettekst - de Omgevingswet zelf - dat per procesonderdeel nader is uitgewerkt in zogenaamde uitvoeringswetten (Algemene Maatregelen van Bestuur, of AMvB's) en de Omgevingsregeling.

AMvB

De inhoud van de AMvB's verschillen per AMvB. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staat de uitwerking van algemene regels voor activiteiten die rechtstreeks werken, waaronder een vergunningplicht voor zogenaamde Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten, voor zowel initiatiefnemers als overheden. In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) staat de uitwerking van algemene regels voor bouwwerken die rechtstreeks werken, eveneens voor initiatiefnemers en overheden. Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat de uitwerking van normen en instructieregels voor bestuursorganen, waaronder de kaders voor vergunningverlening. In het Omgevingsbesluit (Ob) staan de spelregels voor initiatiefnemers en bestuursorganen, onder meer met betrekking tot bevoegdheden, totstandkomingsprocedures en handhabingsbepalingen. Naast de AMvB's, is er een Omgevingsregeling (Or), waarin de technische en administratieve regels staan, bijvoorbeeld de aanvraagvereisten voor een vergunning voor een Natura 2000-activiteit of Flora- en fauna-activiteit.

Gebiedsbescherming Natura 2000

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden die zijn samengesteld uit ofwel Speciale Beschermingszones (SBZ's) conform de Europese Vogelrichtlijn, ofwel SBZ's conform de Europese Habitatrichtlijn, of een combinatie van SBZ's. De oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen dan wel de omvang en kwaliteit van de populatie van soorten en de maatregelen om de doelstellingen te realiseren, moeten worden uitgewerkt in een beheerplan.

Zorgplicht Natura 2000

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationaal natuurgebieden (art. 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voor

hand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6, 2e lid onder d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6, 2e lid onder f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd.

Er is een onderscheid tussen een 'Natura 2000-activiteit' en andere type activiteiten. Een 'Natura 2000-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een:

'activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'

Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1, lid 1 Ow), tenzij er sprake is van een 'vergunningsvrij geval' (art. 11.16 t/m 11.21 Bal). Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit. Er moet dan eerst worden getoetst wat de effecten zijn van een activiteit op Natura 2000-gebieden voordat duidelijk is hoe de activiteit moet worden aangeduid. Gezien de huidige praktijk is er daarmee de noodzaak voor het uitvoeren van een voortoets die deze helderheid kan bieden. De uitslag van deze toets is van belang voor het vervolg van de behandeling van de activiteit. Is er sprake van een Natura 2000-activiteit dat niet vergunningsvrij is, dan is er een nader onderzoek nodig in de vorm van een passende beoordeling voordat een vergunning kan worden verleend. De regels waar een Passende Beoordeling aan moet voldoen staan in art. 16.53c Ow en art. 8.74b Bkl. Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan de vergunning voor het project worden verleend als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 8.74b, lid 2 en 3 Bkl). Met betrekking tot de bepaling van mogelijke nadelige gevolgen als gevolg van de depositie van stikstof, is er met betrekking tot de toetsing van Natura 2000-activiteiten in de wet een verplichting opgenomen tot het gebruik van Aeries Calculator (artikel 4.15 Or).

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen 'Natura 2000-activiteit' is of als er sprake is van een vergunningsvrij geval, is er mogelijk nog wel sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied of bijzonder nationaal natuurgebied'. Hoewel deze type activiteit niet in het stelsel Omgevingswet wordt genoemd, blijkt uit de wettekst en de toelichtingen hierop dat activiteiten op deze wijze moeten worden geïnterpreteerd: ondanks dat er geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing (zie hiervoor).

Vergunningsvrije gevallen

In het Bal is een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen waarvoor derhalve geen vergunningplicht geldt. Dit betreft onder meer:

- stikstofdepositie door tijdelijke activiteiten, zoals bouw- en sloopactiviteiten, het aanleggen, veranderen of verwijderen van een werk (art. 11.17 Bal);
- In een programma (bijv. Natura 2000-beheerplan) aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.21 Bal, mits het programma voldoet aan de eisen zoals aangegeven in art. 11.18, lid 2 Bal;
- In een omgevingsverordening aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.19 en art. 11.21 Bal;
- In een ministeriele regeling aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.20 en 11.21 Bal.

Gebiedsbescherming Natuurnetwerk Nederland

Aanwijzing & bescherming

De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening, conform art. 2.44 Ow. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en Artikel 7.6 Bkl. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten (art. 7.8, 1e lid Bkl). Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Het hangt echter per provincie af hoe zij de wezenlijke kenmerken en waarden hebben gedefinieerd.

Beschermingsregime

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, lid 2 Bkl, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies:

“De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.”

Een vergelijkbare instructieregel voor de bescherming van het NNN is opgenomen voor projectbesluiten die door het Rijk wordt vastgesteld in art. 9.3, lid 1 Bkl.

Gebiedsbescherming bijzondere natuurgebieden en landschappen

Het Rijk kan op basis van art. 2.44, lid 2 Ow zogeheten bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De bijzondere nationale natuurgebieden kunnen worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld als het gaat om compensatie voor handelingen die leiden tot een significant gevolg of als het gaat om gebieden die nodig zijn om de doelstellingen van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn te bereiken (art. 3.63 Bkl). Daarnaast kan het Rijk ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen als de bescherming van het gebied nodig is voor de instandhouding of herstel van biotopen en leefgebieden van in Nederland van nature in het wild voorkomende soorten genoemd in bijlage I Vogelrichtlijn of Bijlage I, II, IV of V Habitatrichtlijn. In die gevallen bevat het aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelstellingen (art. 3.64 Bkl). Het ministerie van LNV heeft de taak zorg te dragen dat de maatregelen worden getroffen voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van deze type natuurgebieden (art. 2.19, lid 5 Ow), tenzij Gedeputeerde Staten is aangewezen om deze taak uit te voeren (art. 2.18, lid 1, onder g, 2°, tweede streepje Ow). Voor de bescherming van bijzondere nationale natuurgebieden geldt, naast een mogelijke toegangsbeperking, de specifieke zorgplicht zoals genoemd in art. 11.6 Bal.

De provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 Ow). Niet iedere provincie hanteert dezelfde juridische bescherming. Sommige hanteren alleen een predicaat, anderen hanteren een soort ADC-criteria en daarmee juridische beschermingsregime naast NNN en Natura 2000. Kijk voor de geldende regels in de van toepassing zijnde provinciale Omgevingsverordening.

Soortbescherming

Een 'flora- en fauna-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een:

'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden art. 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht flora en fauna

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle 'flora- en fauna-activiteiten' die, zoals hiervoor aangegeven, vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat. Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en

fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat onderzoek wordt verricht naar het voorkomen van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

Zoals ook aangegeven hiervoor met betrekking tot de specifieke zorgplicht voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden, is de kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. In art. 11.27, tweede lid onder b Bal wordt aangegeven dat er moet worden 'vastgesteld' of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Daarnaast zijn de overige voorwaarden in het tweede lid onder c t/m f zodanig concreet dat in deze bewoording kan worden gelezen dat er aantoonbaar aan deze voorwaarden moet worden voldaan, zeker ook met in het achterhoofd dat de specifieke zorgplichten in de Omgevingswet zowel bestuurlijk als strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd. Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een quickscan of nader onderzoek wordt vastgelegd.

5.3 Soortenbeschermingsregimes

In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 zijn de verschillende soortenbeschermingsregimes opgenomen:

- § 11.2.2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn
- § 11.2.3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn
- § 11.2.4: omgevingsvergunning andere soorten

Onder iedere paragraaf zijn de vergunningplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. In de Omgevingswet wordt niet meer gesproken over verbodsbepalingen waarvoor een ontheffing of vrijstelling kan worden verleend, maar over schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval. De inhoud van de schadelijke handelingen komen overeen met de verbodsbepalingen van de soortenbeschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming, aangezien deze rechtstreeks voortkomen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en internationale Verdragen en betreffen de volgende schadelijke gevallen:

- het opzettelijk doden en vangen van soorten;
- het beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van dieren, niet zijnde vogels;
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, eieren of wegnemen van nesten van vogels;
- het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het (ver)storen van dieren volgens de beschermingsregimes soorten Vogelrichtlijn en soorten Habitatrichtlijn (geldt voor vogels niet als er geen sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de vogelsoort);
- het plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten.

De beschermde soorten staan per beschermingsregime aangegeven en betreffen alle van nature in Nederland voorkomende vogels conform art. 1 Vogelrichtlijn, dieren en planten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage I en II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn, en andere soorten, genoemd in bijlage IX behorende bij art. 11.54 Bal (nationaal beschermde soorten).

5.4 Uitzonderingen vergunningen

Voor instandhoudings- en passende maatregelen in het kader van het bereiken van Natura 2000-doelstellingen geldt een uitzondering van de vergunningplicht voor schadelijke handelingen. In het Bal zijn verder een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen per beschermingsregime waarvoor derhalve geen vergunningplicht geldt. Hoewel er enkele verschillen zijn, betreft het onder meer de volgende gevallen:

- In een programma aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. een Natura 2000-beheerplan);
- In een omgevingsverordening aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de provincie vrijgestelde soorten en handelingen);
- In een ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de Minister van LNV vrijgestelde soorten en handelingen. In art. 4.31 Or zijn de flora- en fauna- activiteiten genoemd in art. 11.54 Bal aangewezen als vergunningvrij voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen of inrichting van gebieden (incl. gebruik) voor de soorten in bijlage VIIc Or);
- Flora- en fauna-activiteiten die aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode (zie de huidige gedragscodes onder deze link).

5.5 Beoordelingsregels vergunning

Een vergunning kan alleen worden verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels die staan uitgewerkt in § 8.6.2 Bkl. De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime (uitgewerkt in art. 8.74j t/m art. 8.74l Bkl), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling:

- a) of er geen andere bevredigende oplossing is,
- b) de activiteit nodig is vanwege een genoemd wettelijk belang, en
- c) de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de aangevraagde soort.

5.6 Indieningsvereisten en beslistermijnen

Voor het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit gelden de indieningsvereisten die zijn opgenomen in de Or. De indieningsvereisten zijn in algemene zin uitgewerkt, waarna per beschermingsregime specifieke aanvullende indieningsvereisten kunnen gelden:

- § 7.2.8a.2 Algemeen flora- en fauna-activiteiten: modules
- § 7.2.8a.3 Flora- en fauna-activiteit: vogelrichtlijnsoorten
- § 7.2.8a.4 Flora- en fauna-activiteit: habitatrichtlijnsoorten
- § 7.2.8a.5 Flora- en fauna-activiteit: andere soorten

In § 7.2.8a.2 Or is onder meer aangegeven dat een 'natuurwaardenonderzoek' moet worden aangeleverd dat aan bepaalde eisen moet voldoen. Naast de aanlevering van details van de handelingen waaronder de omvang, kaart, planning en onderbouwing van het voldoen aan de voorwaarden aan vergunningverlening, is het van belang dat het natuurwaardenonderzoek gegevens bevat waarvan de jongste gegevens niet ouder zijn dan drie jaar, of korter als in de periode tussen het onderzoek en de aanvraag de locatie en het gebied rondom de locatie waarop de activiteit wordt verricht ingrijpend zijn gewijzigd (art. 7.197j, lid 2, onder b Or). Verder moet een 'natuurwaardenonderzoek' zijn verricht door een persoon met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van situaties, habitats en soorten (art. 7.197j, lid 2, onder a Or).

Art. 16.64 Ow bepaald dat de algemene beslistermijn voor een omgevingsvergunningsaanvraag 8 weken bedraagt (enkelvoudige aanvraag), of 12 weken (meervoudige aanvraag). De eenmalige verlengingstermijn is (ten hoogste) 6 weken. Echter, met betrekking tot de vergunningsaanvraag voor Natura 2000-activiteiten is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV-procedure) van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4 Awb) van toepassing (art. 10.24, lid 1, onder j Ob). Dan geldt een beslistermijn van 26 weken. Bij meervoudige aanvragen die ook een aanvraag voor een Natura 2000-activiteit bevat, moet rekening worden gehouden met deze beslistermijn.

5.7 Bevoegd gezag

De Minister van LNV is het bevoegd gezag om te beslissen op enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit van nationaal belang (art. 4.12 Ob). In art. 4.12, lid 2 Ob zijn de activiteiten van nationaal belang aangewezen. Het betreft onder meer wegen, hoofdspoorwegen, wateren en primaire waterkeringen die worden beheerd door het Rijk (o.a. Rijkswaterstaat en Prorail), militaire terreinen en militaire luchthavens, luchthavens van nationale betekenis (o.a. Schiphol), het hoofdgastransportnet, hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV, kustverdediging, het delven van delfstoffen, etc.

Voor zover de activiteiten niet zijn aangewezen als activiteiten van nationaal belang, dan is Gedeputeerde Staten van de provincie het bevoegd gezag om te beslissen op enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (art. 4.6 Ob).